

علوم و فنون ادبی ۱

۱- همه گزینه‌ها درباره «وزن» درست است؛ به جز ...

- ۱) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در شعر است.
- ۲) وزن در شعر جنبه تزئینی دارد.
- ۳) وزن جزء طبیعت شعر است.
- ۴) علت خواندن شعر بیشتر از نثر، شوق به آوازخوانی و زمزمه است که با وزن ایجاد می‌شود.

۲- با توجه به قلمرو زبانی، در کدام بیت «دو حرفه اضافه برای یک متمم» به کار رفته است؟

- ۱) نگر تا گشاید زبان را به خشم / من از شرمش آب اندر آرم به چشم ۲) بریشان یکی بانگ برزد به خشم / بتابید روی و بخوابید چشم
- ۳) مر آن بچه را پیش او تاختند / به سان سپهری برافراختند ۴) به زیر کش اندر گرفته سنان / به یک دست کوپال و دیگر عنان

۳- در ابیات کدام گزینه «تشبیه و مراعات نظیر» به کار رفته است؟

الف) باغ مرا چه حاجت به سرو و صنوبر است / شمشاد خانه پرور ما از که کمتر است

ب) گر ز دیو نفس می‌جویی امان / رو نهان شو چون پری از مردمان

ج) از قمری و از بلبل در هر چمنی غلغل / گلزار ز بوی گل چون طبله عطاران

د) الا ای نقش کشمیری، الا ای حور خرگاهی / به دل سنگی به بر سیمی به قد سروی به رخ ماهی

- ۱) د - ج ۲) الف - ج ۳) د - ب ۴) ب - الف

۴- در کدام گزینه به ترتیب، از نظر قلمرو زبانی «جهش ضمیر» و از نظر قلمرو فکری مفهوم «انجام کار نیک در برابر کار ناپسند» مشاهده می‌شود؟

۱) دیر باید تا مدعی از دعوی تهی آید، نشانش آن باشد که معرفتش نماند نتواند معرفتی گفتن.

۲) من دعا گویم تو دشنامی که خواهی می‌فرست / پیش ما دشنام یاران از دعا بهتر بود

۳) من خود خوی دارم که جهودان را دعا کنم گویم که خداهش هدایت دهاد، آن را که مرا دشنام می‌دهد دعا می‌گویم.

۴) اگر دشنام گویی و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ می‌زید لب لعل شکرخا را

۵- موارد کدام گزینه در ابیات زیر وجود دارد؟

«یکی را برآرد به شمشیر هوش / بدان گه که آید دو لشکر به جوش»

«ابا شاه نوذر صد و چهل هزار / همانا که بودند جنگی سوار»

«کجا خواستی گرد افراسیاب / همه خون شدی دشت چون رود آب»

۱) اغراق - کاربرد «را» به جای نقش نمای اضافه ۲) کاربرد کهن کلمه - تضاد

۳) مراعات نظیر - دو حرف اضافه برای یک متمم ۴) کاربرد «را» به جای «برای» - مراعات نظیر

۶- با توجه به شعر زیر، کدام گزینه درباره آهنگ و وزن آن درست است؟

«چو بیدار شد بخردان را بخواند / سران سپه را همه برنشانند»

«بیامد دمان سوی آن کوهسار / که افکنندگان را کند خواستار»

۱) تند و طرب‌انگیز است و شور و شوق را منتقل می‌کند. ۲) کوبنده، تند و ضربی و متناسب با بار حماسی شعر است.

۳) ملایم و سنگین است و اندوه را به خواننده منتقل می‌کند. ۴) شاد و طرب‌انگیز است و نشاط را منتقل می‌کند.

۷- ریتم و آهنگ کدام بیت متفاوت است؟

۱) هر آن بلا که رسد از بدان رسد همه را / ز نیکوانست مرا هر بلا که گرد سر است

۲) شمع نه دندان گردد از شکن آخر / در تنم آسیب تب همان شکن آورد

۳) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها

۴) در گلشن زمانه نیابم نسیم لطف / دود از سموم غصه به گلشن درآورم

۸- ریتم و آهنگ مقابل کدام بیت نادرست است؟

۱) آتشی دیدم کو باغ مرا سوخت به خواب / سر این آتش و این باغ به بر بگشاید (ضربی و اندوه‌آور)

۲) ای عاشقان ای عاشقان امروز ماییم و شما / افتاده در غرقابه‌ای تا خود که داند آشنا (تند - طرب‌انگیز)

۳) سمن بوی آن سر زلفش که مشکین کرد آفاقش / عجب نی ار تبت گردد ز روی شوق مشتاقش (آرام، دلنشین و شاد)

۴) دل نقشی از مراد چو موم از نگین گرفت / یک لحظه جفت بود و همه عمر فرد ماند (سنگین و غم‌آور)

۹- همه ابیات واج آرایبی دارند؛ به جز ...

- ۱) از سیل اشک بر سر طوفان واقعه / خوناب قبه قبه به شکل حباب شد
- ۲) دوش آن زمان که طره شب شانه کرد چرخ / موی سپید دهر به عنبر خضاب شد
- ۳) بی دست ارغنون زن گردون به رنگ و شکل / شب موی گشت و ماه کمانچه رباب شد
- ۴) گفتی که یارب از کف آزم خلاص ده / آمین چه می کنی که دعا مستجاب شد

۱۰- در همه ابیات «واج آرایبی مصوّت کوتاه» به کار رفته است؛ به جز ...

- ۱) تا طلوع آفتاب طلعت تو کی بود / یک جهان جان بود و دل همچون قصب در ماهتاب
- ۲) من آدمی به چنین شکل و خوی و قد و روش / ندیده‌ام مگر این شیوه از پری آموخت
- ۳) سر قلم قدرت بی چون الهی / در روی تو چون روی در آینه پدیدست
- ۴) چون توانم شد از این جا که غمش موی کشان / دلم آورد و به زنجیر فروبست این جا

۱۱- لحن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) باد بهشت می گذرد یا نسیم باغ / یا نکهت دهان تو یا بوی لادن است
- ۲) تا کی به تن بر خوری از نعمت دنیا / یک چند به جان از نعم دانش بر خور
- ۳) من از آن هر دو کمان خانه‌ها ابروی تو چشم / برنگیرم و گرم دیده بدوزند به تیر
- ۴) امیدوار چنانم که کار بسته بر آید / وصال چون به سر آمد فراق هم به سر آید

۱۲- در کدام بیت کنایه به کار نرفته است؟

- ۱) صاف با ما دل آن شعله بی باک نشد / سوخت پروانه ما وز گنه پاک نشد
- ۲) دیگری دارد عنایت را چون طفل نوسواد / گرچه در ظاهر عنایت دادها اند
- ۳) گر مرا هیچ نباشد نه به دنیا نه به عقبی / چون تو دارم همه دارم دگرم هیچ نباید
- ۴) آه از آن روزی که عاشق شکوه را سر واکند / مهر بردارد ز لب، دیوان محشر واکند

۱۳- در کدام گزینه به ترتیب قلمرو زبانی، ادبی و فکری متن زیر به درستی آمده است؟

«هر که درگاه ملوک را ملازم گردد از تحمل رنج‌های صعب (سخت) و تجرّع (نوشیدن) شربت‌ها تجنّب (دوری) ننماید و تیزی آتش خشم به صفای آب حلم بنشانند، مراد هر آینه در لباس هر چه نیکوتر او را استقبال کند.»

- ۱) کاربرد لغات عربی - تضاد - اجتناب از پادشاهان
- ۲) «را» به جای «در» - تشبیه - رسیدن به هدف در گرو تحمل سختی‌ها
- ۳) «را» به جای «ز» - تشخیص - استقبال ملوک از اشخاص صبور
- ۴) عدم کاربرد لغات عربی - شبکه معنایی - تحمل سختی‌های درگاه ملوک

۱۴- تعداد آرایه تکرار در همه ابیات یکسان است؛ به جز ...

- ۱) از آن زمان که فتنه چشمت به من رسید / ایمن ز شر فتنه آخر زمان شدم
- ۲) بگریست چشم دشمن من بر حدیث من / فضل از غریب هست و وفا در قریب نیست
- ۳) چشمت خوش است و بر اثر خواب خوش تر است / طعم دهانت از شکر ناب خوش تر است
- ۴) سرو زیبا و به زیبایی بالای تو نیست / شهد شیرین و به شیرینی گفتار تو نیست

۱۵- وزن و آهنگ کدام ابیات حس شادی و نشاط درونی را منتقل می‌کند؟

- الف) شب فراق که داند که تا سحر چند است / مگر کسی که به زندان عشق در بند است
- ب) دانی که چیست دولت دیدار یار دیدن / در کوی او گدایی بر خسروی گزیدن
- ج) ای دل و جان بنده تو، بند شکر خنده تو / خنده تو چیست بگو، جوشش دریای کرم
- د) هر که دنیا را به نادانی به برنایی بخورد / خورد حسرت چون به رویش باد پیری بروزید

۴) ج - الف

۳) ج - د

۲) الف - د

ب - ج